

ป๊วะโป๊ย

การทอดวัตถุเสี่ยงทาย ย ย ย ย

ดิลกย วุฒิพาณิชย์

ป๊วะโป๊ย คือ การเสี่ยงทายของจีนวิธีหนึ่งใช้ชิ้นตอนสุดท้ายของการบวงสรวง เพื่ออธิษฐานต่อเทพเจ้าหรือบรรดาสังค์ศักดิ์สิทธิ์อื่นที่ตนเคารพสักการะบูชา ย
ขอให้ประทานวินิจฉัยในสิ่งที่ตนพึงปรารถนาว่า จะโปรดฉันทานุมิตีหรือไม่

ปัจจุบัน วิธีการป๊วะโป๊ยได้นำมาประยุกต์ใช้ในพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้วด้วยกรรมวิธีเสี่ยงทายใช้วัตถุอุปกรณ์อันสามารถสื่อความหมายที่แตกต่างกันได้ ๒
ทางย ซึ่งวัตถุนั้นจะต้องมีลักษณะเหมือนกันจำนวน ๒ ชิ้น เช่น เหรียญโลหะ เป็นต้น เหรียญโลหะ ๒ อันต่างมีด้านหัวและด้านก้อย
ซึ่งใช้สื่อความหมายในการเสี่ยงทายได้

คำว่า"ป๊วะโป๊ย"เป็นภาษาจีนตามสำเนียงชาวจีนฮกเกี้ยน หมายถึง การทอดวัตถุเสี่ยงทาย เพื่อทราบรหัสคำตอบว่า ใช่หรือไม่

ป๊วะโป๊ยเพี้ยนมาจากอักษรจีนเขียนว่า

ย ย ย ย ย

อ่านตามสำเนียงชาวจีนฮกเกี้ยนว่า "ปกโป๊ย"ย สำเนียงจีนกลางว่า "ปูเป๊ย" หมายถึง การเสี่ยงทายด้วยเบี้ยหยอยหรือการทอดเบี้ยหยอย เพื่อการเสี่ยงทาย
เบี้ยหยอยเป็นวัตถุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเสี่ยงทายในสมัยโบราณ

ย

ปัจจุบันย วัตถุอุปกรณ์เสี่ยงทายมีมากมายหลายอย่าง เช่น รากไม้ไผ่ผ่าซีก แผ่นไม้ที่จัดทำขึ้นพิเศษ หรือเหรียญโลหะทั่วไป
แผ่นไม้ หรือรากไม้ไผ่นิยมใช้ในศาลเจ้าทั่วไป เช่น ในพิธีเทศกาลพ้อต่อหรือเทศกาลกินเจในจังหวัดภูเก็ต เป็นต้น ส่วนเหรียญโลหะมักสะดวงใช้ตามบ้าน
หรือบริเวณนอกศาลเจ้าในพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ หรือพิธีเทศกาลชิงหมิง(เจ้เง้ง หรือ เจ้เง้ง) ขณะเซ่นไหว้บรรพบุรุษและทำความสะอาดสุสานที่ฝังศพ

วัตถุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเสี่ยงทาย (นอกจากเหรียญโลหะ)จะต้องมีลักษณะกลมรีเหมือนรูปไต ด้านหนึ่งโค้งมนคล้ายหลังเต่าย ส่วนอีกด้านหนึ่งขัดผิวเกลี้ยงเรียบ
จำนวน ๒ ชิ้น ลักษณะเหมือนกันทั้งสองชิ้น เมื่อนำเอาด้านเรียบมาประกบกันเข้า จะแนบกันสนิท ถือเป็นรูปแบบกรรมพิธีก่อนที่จะทอดวัตถุเสี่ยงทาย
พิธีกรรมเสี่ยงทาย เพื่อต้องการทราบคำตอบรับหรือปฏิเสธ ผู้อธิษฐานต้องกระทำด้วยตนเอง ย โดยนำเอาวัตถุเสี่ยงทายทั้งสองชิ้นยกขึ้นมาประกบกันย
ตั้งจิตอธิษฐานแล้วบรรจุปล่อยให้หล่นลงสู่พื้น ณ บริเวณเบื้องหน้าแท่นบูชา

ผลของการทอดวัตถุเสี่ยงทาย อาจพิจารณาได้ ดังนี้

๑. ถ้าเป็นการทอดเหรียญโลหะ ทอดเหรียญ ๒ อัน ๑ ครั้ง ซึ่งเหรียญทั้งสองมีลักษณะเหมือนกัน คือ มีความหนาหรือบางเท่ากัน น้ำหนักเท่ากัน
จึงมีความเที่ยงตรงเท่ากัน โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะออกหัวหรือก้อย โดยในแต่ละครั้งจะเท่ากับ หัวกับหัว, หัวกับก้อย, ก้อยกับหัวย หรือย ก้อยกับก้อย
๒. ถ้าเป็นวัตถุอุปกรณ์อย่างอื่นย ในทำนองเดียวกัน เมื่อทอดวัตถุเสี่ยงทาย ๒ ชิ้น ๑ ครั้ง โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่วัตถุนั้น
จะคว่ำหรือหงายโดยในแต่ละครั้งจะเท่ากับคว่ำกับคว่ำ, คว่ำกับหงาย, หงายกับคว่ำย หรือหงายกับหงาย
การประเมินผลของการอธิษฐานทอดวัตถุเสี่ยงทายมีการตีความหมาย ซึ่งยึดถือปฏิบัติกันโดยทั่วไปย ดังนี้

๑. การตอบรับหรืออนุญาตย หรือที่เรียกว่า "อันโป๊ย" คือ วัตถุเสี่ยงทายปรากฏผล เท่ากับ ชิ้นหนึ่งคว่ำกับชิ้นหนึ่งหงาย
๒.การปฏิเสธหรือไม่อนุญาตหรือที่เรียกว่า"โป๊โป๊ย" คือย วัตถุเสี่ยงทายปรากฏผลเท่ากับ คว่ำพร้อมกันทั้งสองชิ้น
๓.การปฏิเสธหรือไม่อนุญาตหรือที่เรียกว่า"เซวโป๊ย" คือ วัตถุเสี่ยงทายปรากฏผลเท่ากับหงายพร้อมกันทั้งสองชิ้น ชาวภูเก็ตเชื่อว่าผู้อนุญาตยอมรับ
แม้จะไม่อนุญาตย ตีความความหมายในข้อที่ ๒ คือโป๊โป๊ย

เพื่อความแน่ใจในผลของการเสี่ยงทายย อาจจะขออธิษฐานกระทำเสี่ยงทายซ้ำ ๓ ครั้งก็ได้ย ซึ่งอาจปรากฏผลการเสี่ยงทาย ดังนี้ คือ

ตอบรับย ปฏิเสธย ย ย ย ย ความหมาย

๓ ครั้งย ย ย ๐ ครั้งย ย อนุญาตโดยเอกฉันท์ย ย ย ย ย ย

๐ ครั้งย ย ย ๓ ครั้งย ย ไม่อนุญาตเด็ดขาด

๒ ครั้งย ย ย ๑ ครั้งย ย อนุญาต แต่ให้มีเงื่อนไขย ย ย ย เพิ่มเติม

๑ ครั้งย ย ย ๒ ครั้งย ไม่อนุญาต ให้เสนอเงื่อนไขใหม่

หนึ่ง ผู้เลื่อมใสในลัทธิเต๋าจำนวนมากเชื่อว่า วัดอุปัฏฐกณ์เสี่ยงทายเป็นรูปทรง อันเป็นสัญลักษณ์ของอิน-หยางคือ วัดถุด้านโค้งนูนเป็นภาวะหยาง ส่วนด้านเกลี้ยงเรียบเป็นภาวะอิน ทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีอินหยาง คือย ทฤษฎีคู่หรือทฤษฎีทวิภาวะซึ่งในการทอดวัดเสี่ยงทาย ถ้าหากขึ้นหนึ่งคว่ำและขึ้นหนึ่งหงาย ย่อมบ่งบอกถึงความสมดุลของสภาวะอิน-หยาง ถือเป็นการตอบรับหรืออนุญาตในเรื่องที่อธิษฐานเสี่ยงทายนั้น

คตินิยมเคารพสักการะเทพเจ้าหรือบรรดาสังคักดีสิทธิ์และบรรพบุรุษถือเป็นการบูชาสิ่งที่ควรบูชาเป็นมงคลอย่างสูงสุด.